

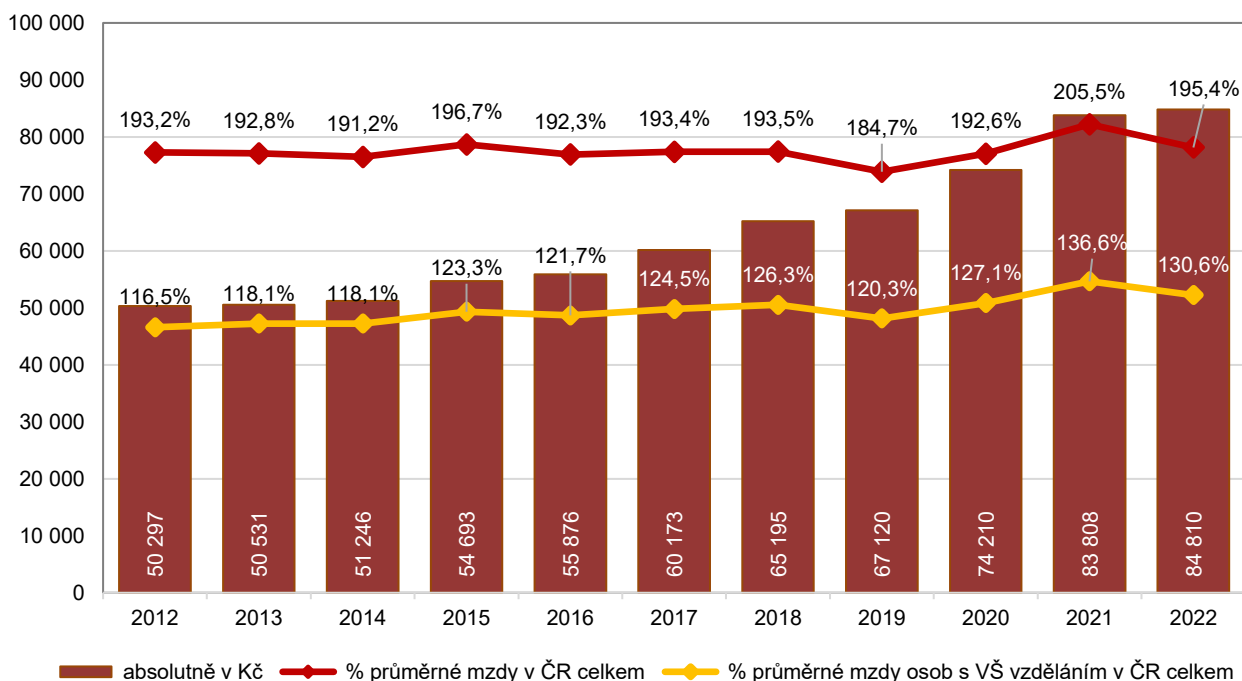
Analytická část

Lékaři

V roce 2022 dosahovala průměrná hrubá mzda lékařů **84 810 Kč** měsíčně, což je při porovnání s průměrnou hrubou mzdou všech zaměstnanců v Česku téměř dvojnásobek. Meziročně průměrná mzda lékařů vzrostla o 1,2 %, absolutně o tisíc Kč. V porovnání s roky 2020 a 2021 rostly mzdy lékařů výrazně pomaleji. Růst mezd ve zmíněných letech byl totiž ovlivněn vyplacením mimořádných tzv. covidových odměn. Od roku 2012 vzrostly mzdy lékařů o bezmála 35 tisíc Kč, v relativním vyjádření o téměř 69 %, přičemž nejvyšší meziroční nárůsty mezd byly zaznamenány v letech 2019–2021.

Pokud porovnáme výdělky lékařů s ostatními zaměstnanci, je třeba mít na paměti, že všichni lékaři mají magisterské či doktorské vzdělání. V roce 2022 představovala průměrná mzda osob s magisterským nebo doktorským titulem 64 942 Kč, což je částka o více než 21 tisíc Kč vyšší než je průměr všech zaměstnanců v Česku. Mzdy lékařů v roce 2022 představovaly necelých 131 % průměrné mzdy všech zaměstnanců s magisterským nebo doktorským vzděláním. V případě mladých lékařů do 29 let dosahovaly výdělky pouze 105 % průměrné výše hrubé mzdy vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců daného věku.

Graf 1: Průměrná hrubá měsíční mzda lékařů, 2012–2022

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

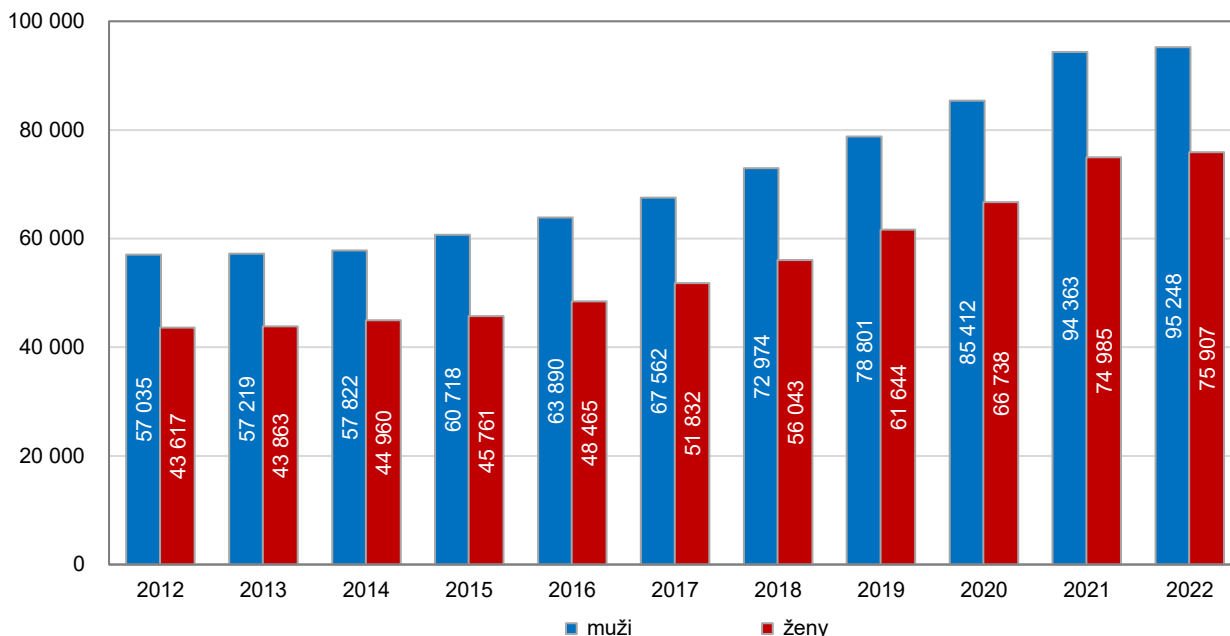
Průměrný plat lékařů pracujících většinou v organizacích přímo řízených Ministerstvem zdravotnictví nebo v příspěvkových organizacích krajů v roce 2022 činil 103,6 tis. Kč, zatímco lékaři, kteří pracují za mzdy v soukromých nemocnicích a zdravotnických zařízeních (akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným), jsou za svou práci odměňováni výrazně méně. V roce 2022 si přišli na 73 tis. Kč měsíčně.

Upozornění: Průměrná mzda a medián mezd lékařů mohou být ovlivněny tím, že část lékařů zaměstnaných v soukromé sféře může mít vedle relativně nízké mzdy i podíl na zisku ordinace, kterou (spolu)vlastní či odměny z dohod. Podrobněji viz kapitola *Upozornění důležitá pro správnou interpretaci publikovaných údajů*.

Existují také výrazné rozdíly dle pohlaví a věku. Lékaři – muži vydělávali v roce 2022 v průměru téměř o 20 tis. Kč více než lékařky. Rozdíl mezi muži a ženami byl výraznější v rámci platové sféry, kde lékaři s průměrným platem 114,6 tis. Kč vydělávali v průměru o 22,6 tis. Kč více než jejich kolegyně. Ve mzdové sféře činil rozdíl mezi lékaři a lékařkami 13,5 tis. Kč ve prospěch mužů.

Rozdíly mezi průměrnou výší mzdy mužů a žen, zaměstnaných jako lékaři, se zvětšují také v závislosti na věku. Zatímco v mladších věkových skupinách do 34 let byl rozdíl mezi lékaři a lékařkami do 10 tis. Kč, ve věkové skupině 45–54 let přesáhl částku 25 tisíc Kč. Dále platí, že s rostoucím věkem se zvyšují i rozdíly v průměrné mzdě podle sféry. Největší rozdíl v příjmech ze zaměstnání byl v roce 2022 ve věkové skupině 45–54 let, kdy lékaři (muži i ženy dohromady) pracující za plat vydělávali zhruba o 54 tis. Kč více než ti, kteří byli odměňováni mzdou (viz graf č. 3).

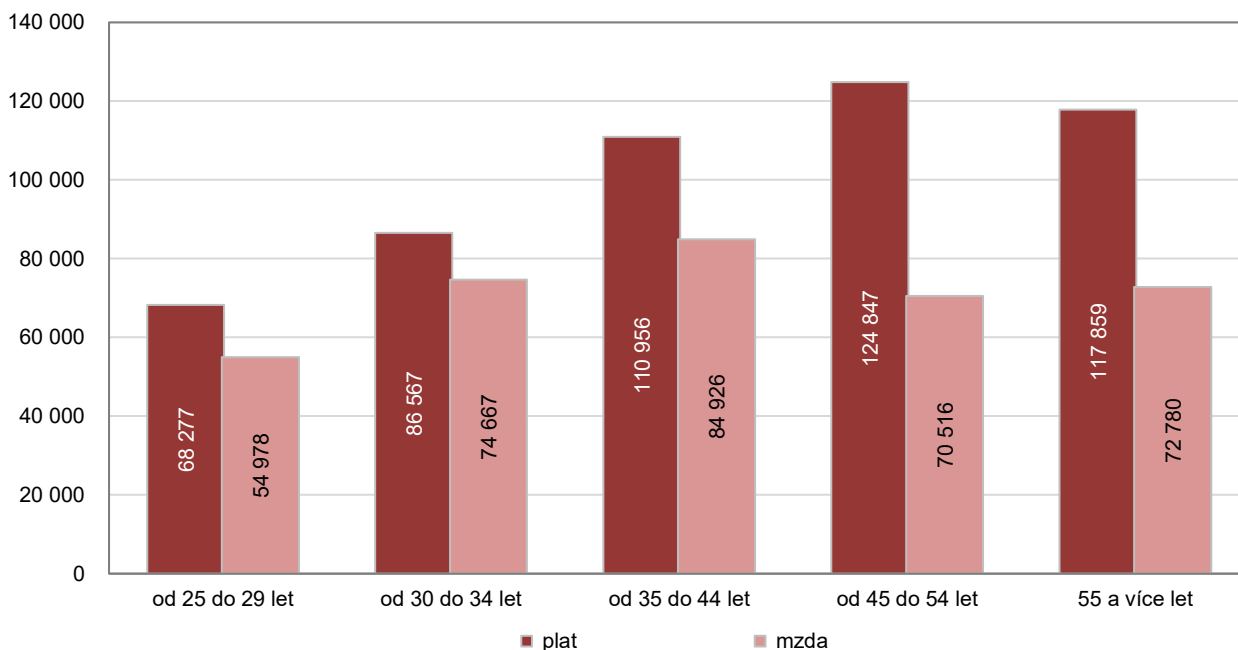
Graf 2: Průměrná hrubá měsíční mzda lékařů podle pohlaví, 2012–2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Podrobnější pohled na rozložení platů a mezd lékařů nabízí grafy č. 3 a 4. Nejvyšší ohodnocení v roce 2022 pobírali lékaři ve věku 45–54 let pracující v platové sféře a to bezmála 125 tis. Kč. Nejnižší rozdíl výdělcích mezi platovou a mzdovou sférou byl zaznamenán u lékařů ve věku 30–34 let a činil necelých 12 tis. Kč.

Graf 3: Průměrná hrubá měsíční mzda/plat lékařů podle sféry a věku v roce 2022 (v Kč)

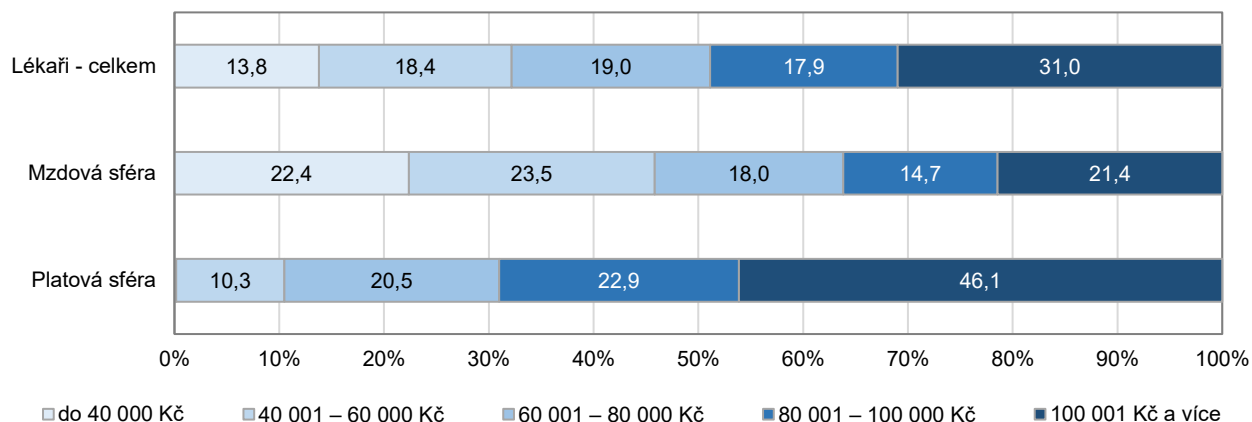

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Zatímco v platové sféře dosáhla téměř polovina lékařů na plat ve výši 100 tis. Kč a více, ve mzdové sféře na mzdu nad 100 tis. Kč dosáhla pouze pětina. Výdělek ve výši do 40 tis. Kč měsíčně pobíralo v mzdové sféře 22 % lékařů, v platové sféře méně než 1 %.

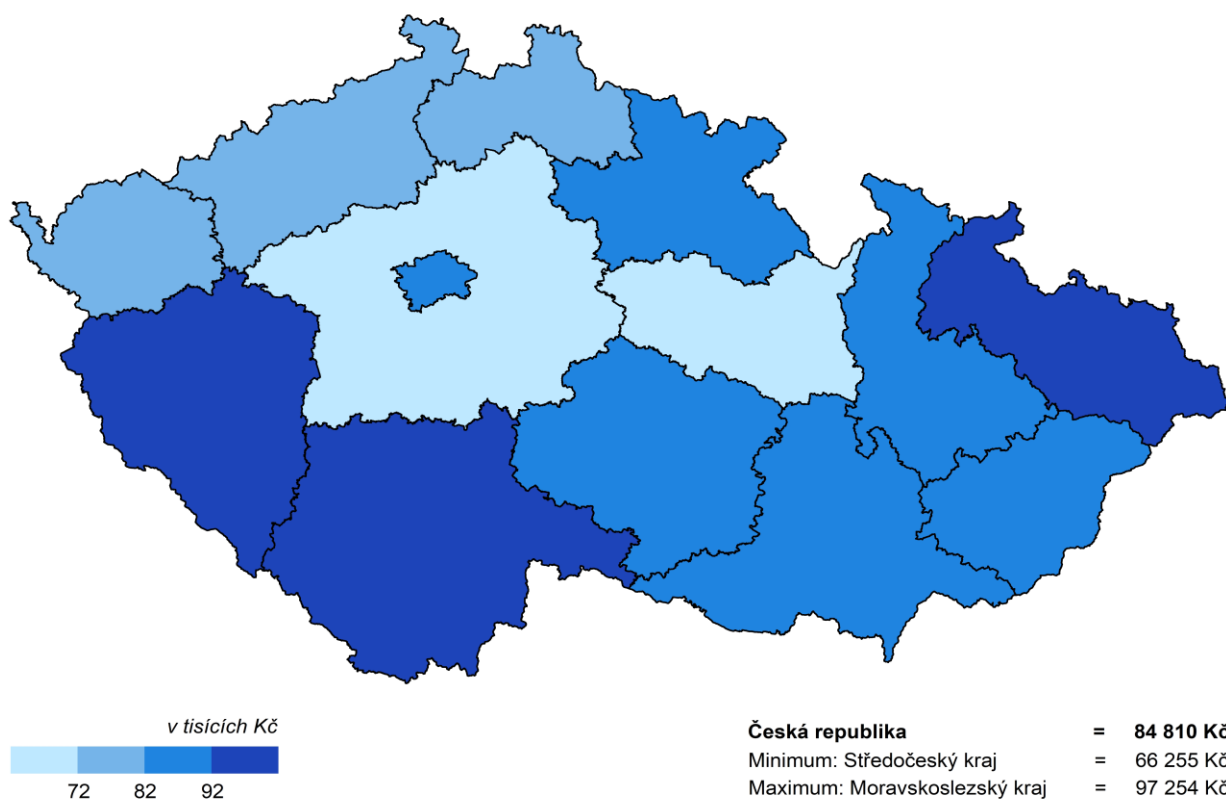
Graf 4: Podíly lékařů podle hrubých měsíčních mezd a sféry působení v roce 2022 (v %)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Výše výdělků lékařů se napříč republikou výrazně liší. Nejvyšší hrubou průměrnou mzdu měli lékaři v roce 2022 v Moravskoslezském kraji (97 254 Kč). Jedná se o částku, která je 2,5krát vyšší než průměrná mzda všech zaměstnanců v Moravskoslezském kraji. Jako druhý následoval kraj Plzeňský, kde průměrná hrubá měsíční mzda lékařů činila 95 tis. Kč a činila 229 % průměrné mzdy v tomto kraji celkem. Na opačném konci žebříčku byli lékaři pracující ve Středočeském kraji, kteří v roce 2022 vydělávali v průměru 66 255 Kč měsíčně, což představovalo 152 % průměrné mzdy všech zaměstnanců v tomto kraji.

Kartogram 1: Průměrná hrubá měsíční mzda lékařů v krajích ČR v roce 2022

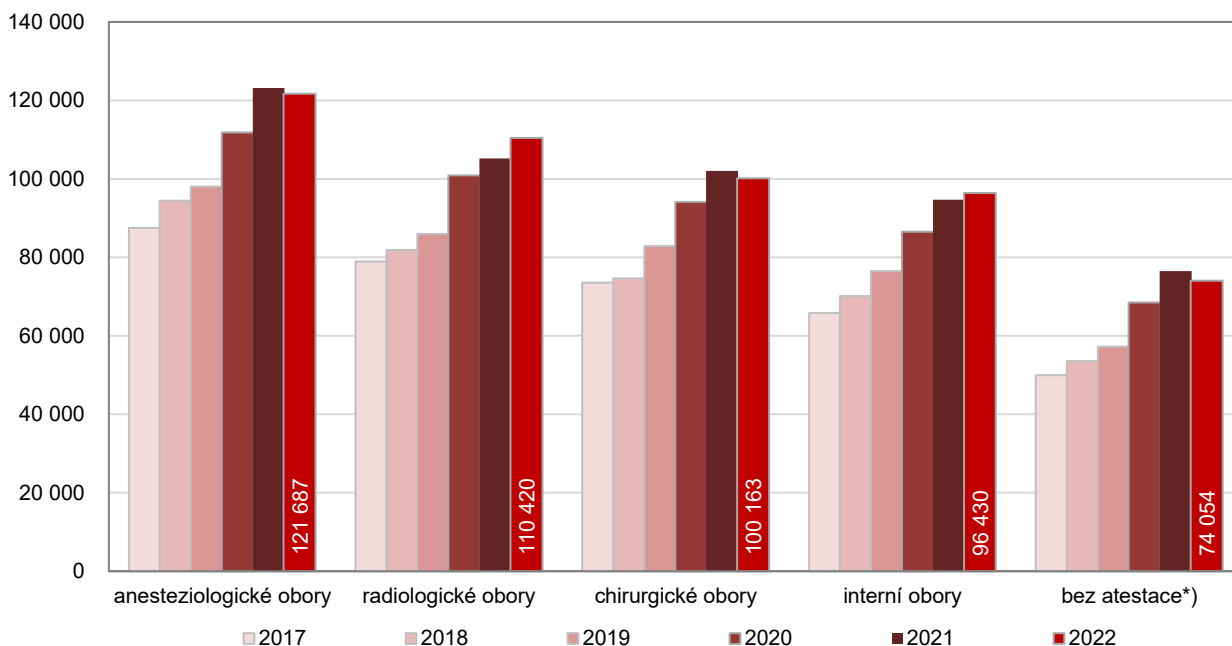
Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Regionální rozložení průměrné výše mezd je zcela nepochybně ovlivněno strukturou nemocnic podle zřizovatele v jednotlivých krajích. Mzdy lékařů v soukromých nemocnicích bývají nižší než platy lékařů ve fakultních nemocnicích nebo příspěvkových nemocnicích krajů. Proto například ve Středočeském kraji, kde není žádná fakultní nemocnice a převažují zde nemocnice soukromé, jsou průměrné výdělky celkově nižší, než v krajích, kde je zastoupení přímo řízených a příspěvkových nemocnic významnější.

Podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO rozlišujeme lékaře na dvě hlavní podskupiny, a to na **praktické lékaře** (ať už pro dospělé nebo děti a dorost) a **lékaře specialisty**. Vzhledem k tomu, že velká část praktických lékařů pracuje jako OSVČ nebo podnikající právnická osoba (např. s. r. o) a ve statistikách zaměstnanců se tedy neobjevují, není jim v této publikaci věnovaná pozornost.

Graf 5 zobrazuje průměrné mzdy lékařů specialistů ve vybraných oborech a zároveň i ty lékaře, kteří ještě atestační zkoušku nemají, ale jsou v procesu získání specializace (v jiných oborech než je praktické lékařství). Nejvyšší hrubou mzdu dostávali v roce 2022 lékaři v anesteziologických oborech, bezmála 122 tis. Kč měsíčně. Následováni byli kolegy pracujícími v radiologických oborech. Ti si měsíčně přišli na 110 tis. Kč. Lékaři v chirurgických oborech dosáhli na průměrnou mzdu 100 tis. Kč, zhruba o 4 tisíce méně vydělávali lékaři pracující v interních oborech. Lékaři bez atestace, kteří jsou teprve v procesu získání specializace, si přišli na 74 tis. Kč měsíčně.

Graf 5: Průměrné hrubé měsíční mzdy (mzdová i platová sféra) lékařů specialistů ve vybraných oborech, 2017–2022 (v Kč)

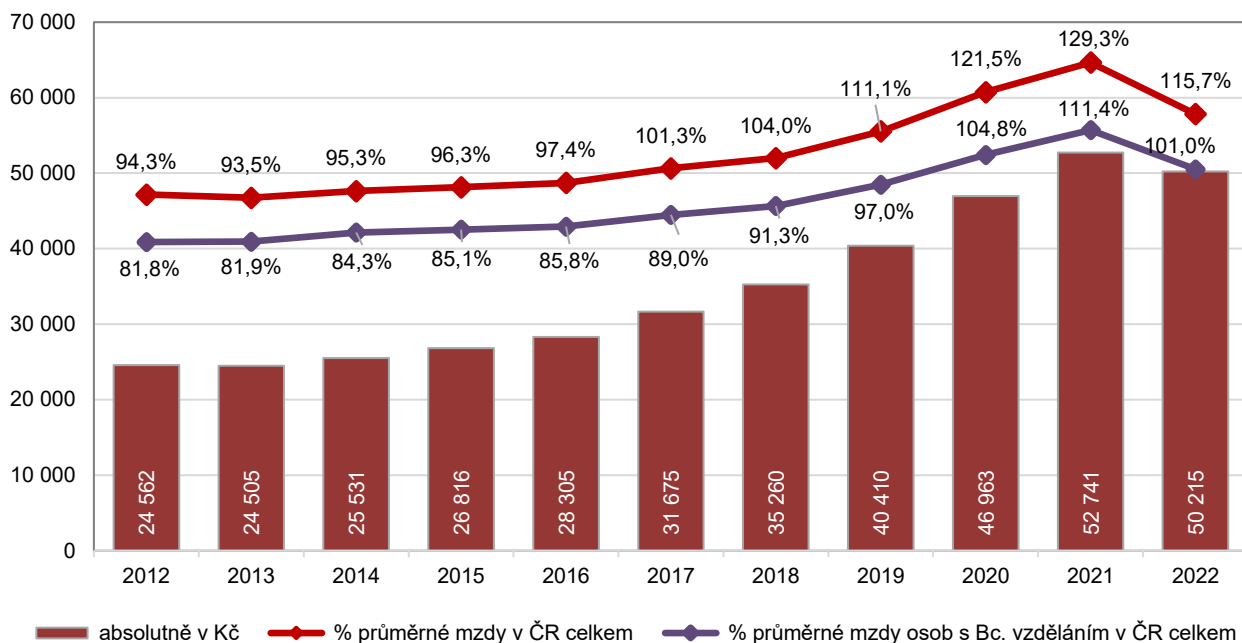
*zahnuje lékaře ve specializačním vzdělávání (kromě oborů praktického lékařství)
Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Také u lékařů specialistů existují poměrně velké rozdíly mezi platovou a mzdovou sférou. Největší rozdíly jsou u chirurgických a interních oborů. Téměř 28 tisíc Kč činil rozdíl mezi průměrnou mzdou lékaře specialisty v interních oborech v platové a mzdové sféře (ve prospěch platové sféry). Nejmenší rozdíl mezi platovou a mzdovou sférou byl u lékařů bez atestace a v roce 2022 činil 4 563 Kč ve prospěch lékařů pracujících za plat.

Všeobecné sestry a porodní asistentky

Průměrný měsíční výdělek všeobecných sester a porodních asistentek v roce 2022 činil 50 215 Kč (za muže a ženy dohromady). Oproti předchozímu roku došlo ke snížení o 5 %, absolutně o 2,5 tis. Kč. V letech 2020 a 2021 se do průměrné výše mezd promítly i tzv. covidové odměny pro pracovníky ve zdravotnictví. Za posledních deset let vzrostla průměrná hrubá měsíční mzda všeobecných sester a porodních asistentek celkem o 25,7 tisíc Kč. Všeobecné sestry a porodní asistentky v roce 2022 vydělávaly 101 % průměrné mzdy zaměstnaných osob s vyšším odborným nebo bakalářským vzděláním (které je v současnosti vyžadováno k získání odborné způsobilosti k výkonu těchto povolání). Při porovnání úrovně mezd s celkovou zaměstnanou populací bez ohledu na vzdělání, pak jejich průměrná mzda dosahovala 116 %.

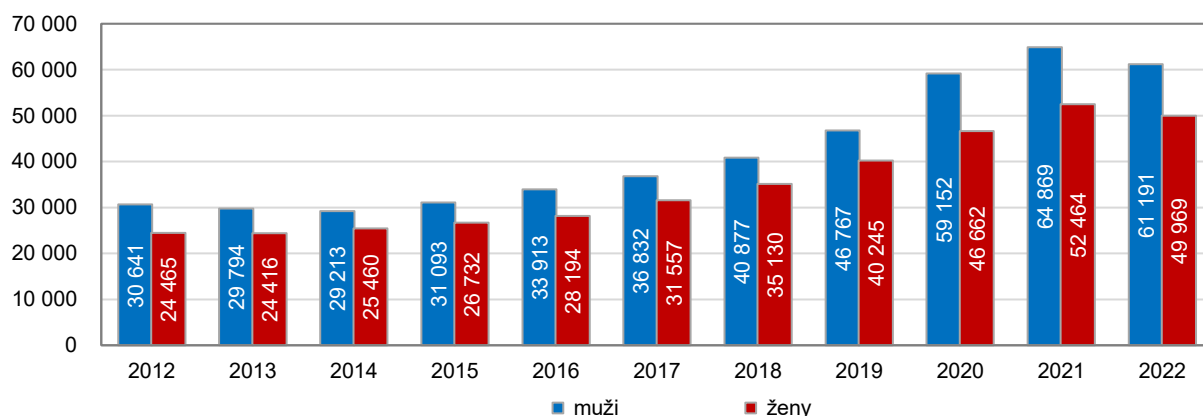
Graf 6: Průměrné hrubé měsíční mzdy všeobecných sester a porodních asistentek, 2012–2022

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Přestože je povolání všeobecné sestry a porodní asistentky doménou žen, i v této oblasti vydělávají muži v průměru více než ženy. V roce 2022 dosahoval **průměrný hrubý měsíční výdělek mužů 61,2 tis. Kč**, zatímco v případě **žen necelých 50 tis. Kč**. Muži mohou častěji než ženy působit na pozicích (oborech) obecně lépe placených.

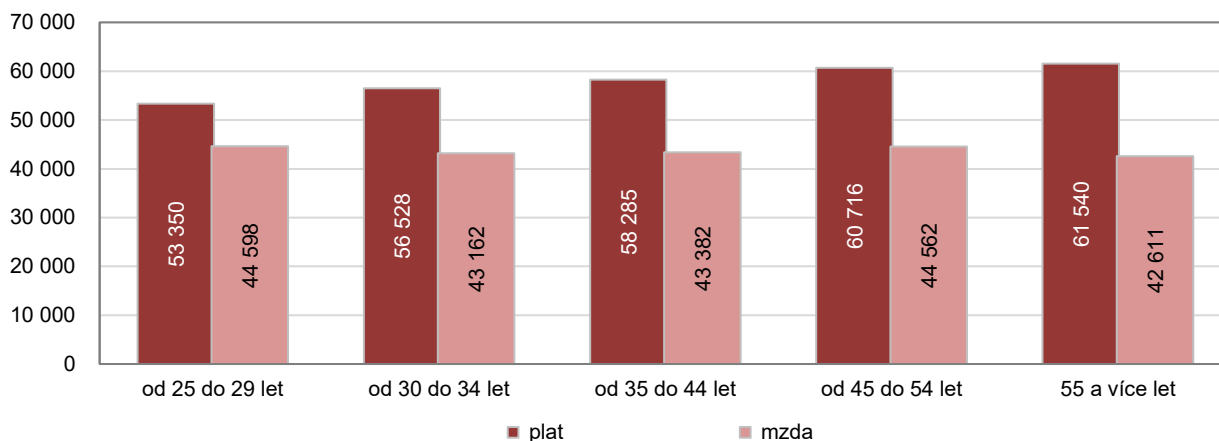
Graf 7: Průměrná hrubá měsíční mzda všeobecných sester a porodních asistentek podle pohlaví, 2012–2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

U všeobecných sester a porodních asistentek jsou výrazné **rozdíly podle toho, zda pracují v mzdové nebo platové sféře**. Rozdíl v příjmech všeobecných sester a porodních asistentek podle sféry činil v roce 2022 necelých 16 tis. Kč ve prospěch pracujících v platové sféře. Zatímco **plat** ve zdravotnických zařízeních přímo řízených Ministerstvem zdravotnictví nebo v příspěvkových organizacích krajů byl v průměru **59,6 tis. Kč měsíčně**, v soukromých zařízeních dosahovaly mzdy **43,7 tis. Kč měsíčně**.

Graf 8: Průměrná hrubá měsíční mzda/plat všeobecných sester a porodních asistentek podle věku a sféry v roce 2022 (v Kč)

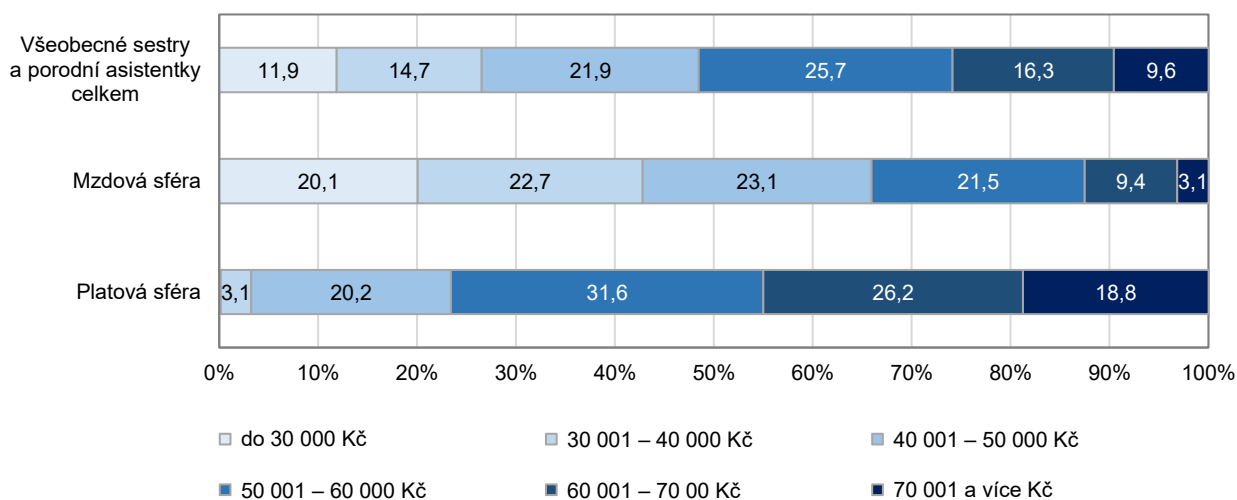

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

V platové sféře, kde se odměňování odvíjí od příslušných platových tabulek, rostou výdělků se zvyšujícím se věkem. Na rozdíl od toho, ve mzdové sféře dosáhly v roce 2022 všeobecné sestry a porodní asistentky nejvyšší průměrné mzdy ve věkové skupině 25 až 29 let. To může souviset s vyšším dosaženým vzděláním u většiny sester v mladších věkových skupinách.

Zhruba tři čtvrtiny všeobecných sester a porodních asistentek v platové sféře dosáhly v roce 2022 na hrubý plat ve výši 50 tis. Kč a více, zatímco ve mzdové sféře to byla pouze třetina. Výdělek ve výši do 40 tis. Kč měsíčně pobíralo ve mzdové sféře 43 % sester, v platové sféře 3,1 %. Úplně nejčastější výdělek je v platové sféře mezi 50–60 tis. Kč a ve mzdové sféře mezi 40–50 tis. Kč.

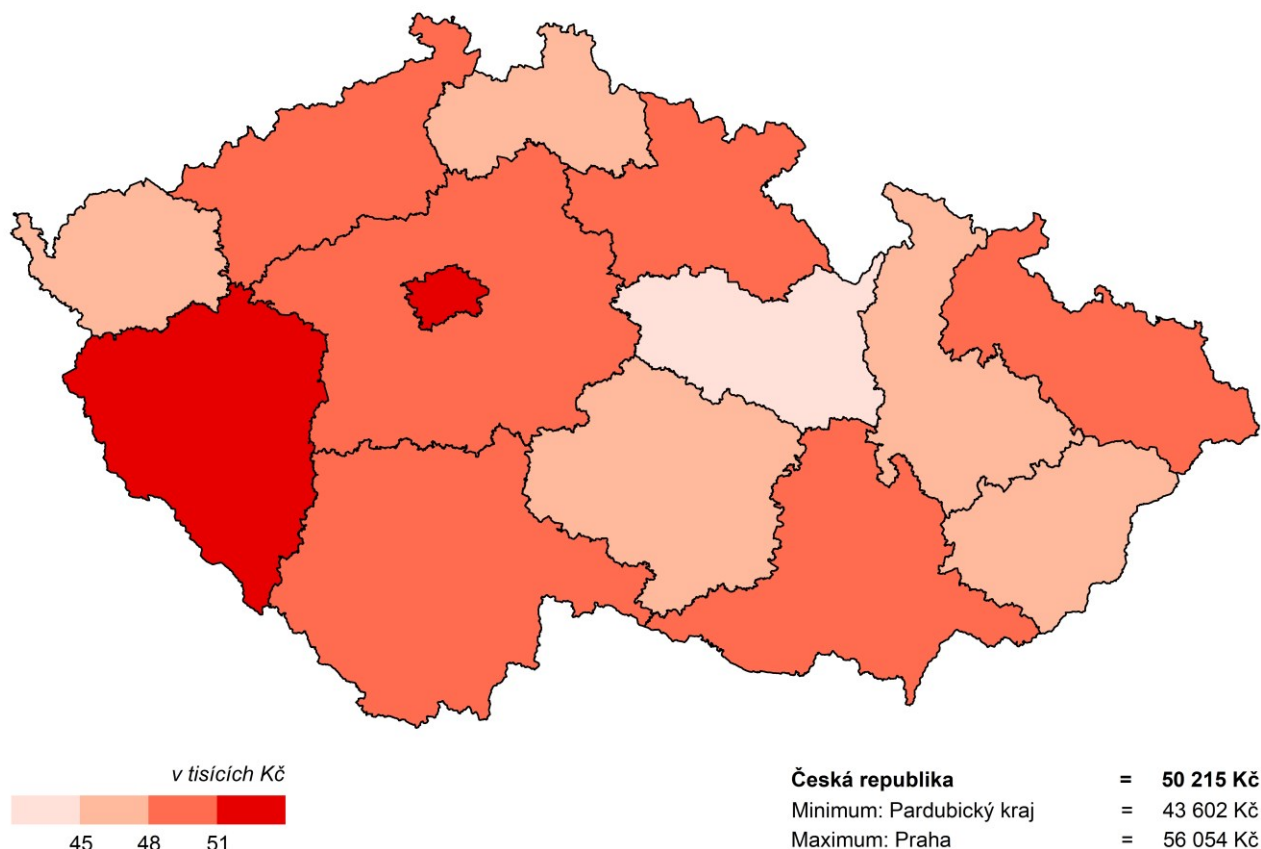
Graf 9: Podíly všeobecných sester a porodních asistentek podle hrubých měsíčních mezd a sféry působení v roce 2022 (v %)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

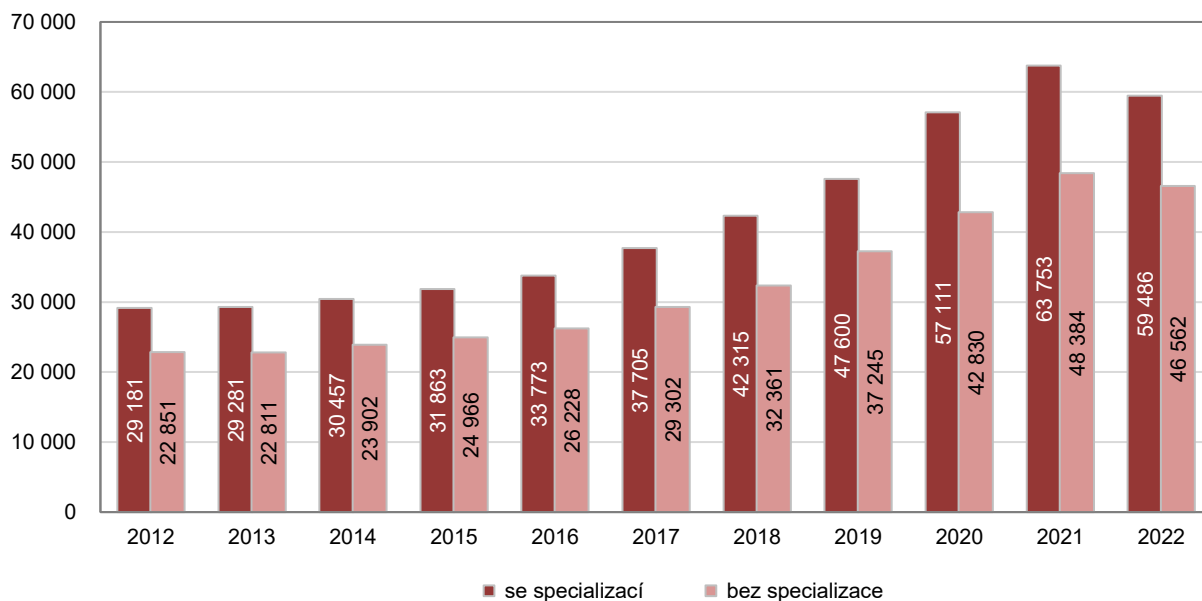
Výdělky všeobecných sester a porodních asistentek se liší i v rámci jednotlivých krajů Česka. Nejvíce si vydělaly v Praze (56,1 tis. Kč) a Plzeňském kraji (54,8 tis. Kč). Zatímco v Plzeňském kraji taková mzda představovala 132 % průměrné mzdy v kraji celkem, v Praze to bylo pouze 104 %. Ze všech krajů dostávaly nejnižší mzdu všeobecné sestry a porodní asistentky v Pardubickém (43,6 tis. Kč) a Libereckém kraji (45,0 tis. Kč). V případě Libereckého kraje představovala jejich mzda 113 % celkové průměrné mzdy v kraji a v Pardubickém kraji 112 % krajského průměru.

Kartogram 2: Průměrné hrubé měsíční mzdy všeobecných sester a porodních asistentek v jednotlivých krajích ČR v roce 2022

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

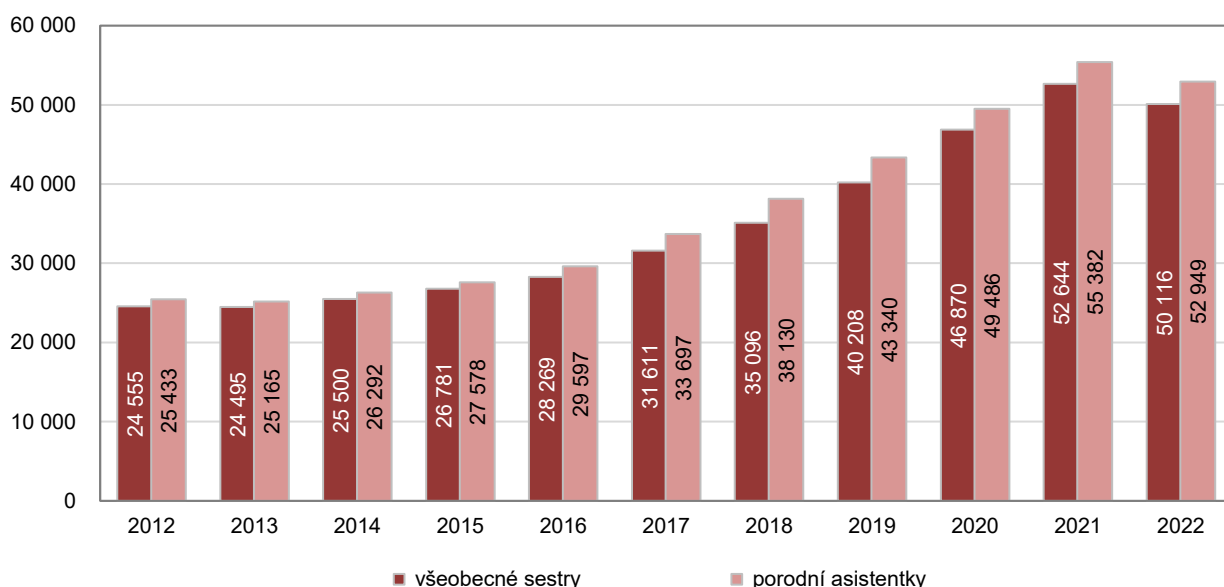
V případě průměrných mezd všeobecných sester a porodních asistentek hraje roli i to, zda mají specializaci či ne. Průměrná mzda **všeobecných sester a porodních asistentek se specializací** v roce 2022 činila **59 486 Kč** a **bez specializace 46 562 Kč**. Při porovnání mzdové a platové sféry, lze vidět, že u všeobecných sester a porodních asistentek se specializací jsou rozdíly nižší než u těch bez specializace. V roce 2022 všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací pracující za plat vydělávaly o téměř 10 tisíc Kč více než jejich kolegyně pracující za mzdu. Bez specializace činil rozdíl mezi platem a mzdou téměř 16 tisíc Kč ve prospěch všeobecných sester a porodních asistentek pracujících za plat.

Graf 10: Průměrná hrubá měsíční mzda všeobecných sester a porodních asistentek podle specializace, 2012–2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Porodní asistentky mají dlouhodobě v průměru o něco vyšší měsíční mzdu než všeobecné sestry. Do roku 2015 se rozdíl mezi jejich mzdami pohyboval do 1 000 Kč, avšak v dalších letech už byl v řádu nižších jednotek tisíc. Nejvyšší rozdíl byl zaznamenán v roce 2019 (3 132 Kč). V roce 2022 činila hrubá měsíční mzda porodních asistentek **52 949 Kč**, zatímco **všeobecné sestry si vydělaly o 2,8 tis. Kč méně**. Meziročně došlo u obou povolání ke snížení jejich průměrné mzdy, a to o 5 % u všeobecných sester a o 4 % u porodních asistentek.

V rámci sféry působení **vydělávaly nejvíce všeobecné sestry pracující za plat (59,7 tis. Kč)**, následují porodní asistentky s měsíčním platem 58,2 tis. Kč. Nejméně si pak v roce 2022 vydělaly všeobecné sestry zaměstnané ve mzdové sféře (43,5 tis. Kč).

Graf 11: Průměrné hrubé měsíční mzdy všeobecných sester a porodních asistentek, 2012–2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky

Ostatní pracovníci v oblasti zdravotnictví

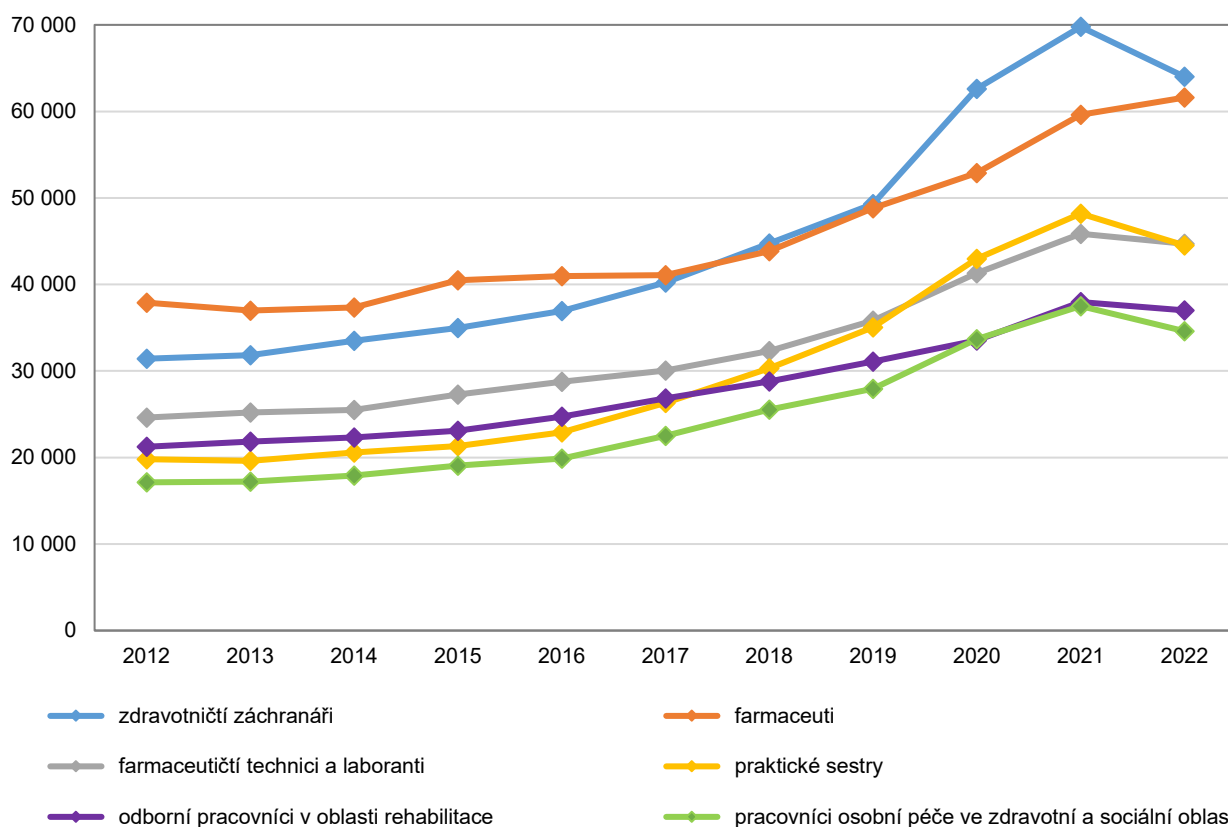
Graf č. 12 znázorňuje průměrné mzdy vybraných dalších pracovníků v oblasti zdravotnictví (zdravotnických záchranářů, farmaceutů, farmaceutických techniků a laborantů, praktických sester, odborných pracovníků v oblasti rehabilitace a pracovníků osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti).

V roce 2022 dosáhla průměrná hrubá měsíční mzda **zdravotnických záchranářů 64 tisíc Kč**. Oproti roku 2021 došlo k poklesu (téměř o 6 tisíc Kč), což souviselo s tím, že záchranářům byly v roce 2021 vyplaceny štedřejší mimořádné covidové odměny.

Mzdy farmaceutů rostly kontinuálně po celé sledované období, v roce 2012 činily necelých 38 tis. Kč, v roce 2022 pak dosáhly částky 61 596 Kč.

I u dalších zmíněných profesí je zřetelné, že covidové odměny v roce 2021 výrazně ovlivnily výši mezd. Mzdy praktických sester klesly meziročně zhruba o 3 661 Kč a v roce 2022 činily 44 530 Kč. O zhruba 900 Kč klesly meziročně mzdy odborných pracovníků v oblasti rehabilitace. V roce 2022 dosáhly výše 37 tis. Kč. Meziroční propad mezd se týkal také pracovníků osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti. Jejich mzda klesla o necelé tři tisíce Kč. Průměrná hrubá mzda této skupiny zaměstnanců činila 34,6 tis. Kč

Graf 12: Porovnání průměrných hrubých měsíčních mezd ve vybraných zdravotnických profesích, 2012–2022 (v Kč)

Zdroj: ČSÚ podle údajů ze Strukturální mzdové statistiky